

150 éve hunyt el gróf Teleki József az Akadémia első elnöke, a Könyvtár alapítója. Erre az alkalomra virtuális kiállítást készített a Könyvtár, mely gazdag képanyag mellett tartalmazza Teleki József életrajzát, tanulmányt könyvtáralapító, illetve tudományos tevékenységéről, valamint legjelentősebb művéről, a *Hunyadiak kora Magyarországon* c. 12 kötetes műről. Az összeállítás elérhető a <http://teleki.mtak.hu/> címen.

Hosszas tárgyalások és egyeztetések után szerződést kötöttünk a British Library-vel a Stein fotók digitalizálásáról. A munka célja, hogy a magyar fotóanyag felkerüljön a British Library által működtetett *International Dunhuang Project* (IDP) c. internetes portálra, amelyen keresztül minden kutató számára hozzáférhető lesz.

Elkészült az MTA Könyvtára tartalomfejlesztési, digitalizálási tervének újabb változata.

Véleményeztük a Könyvtári Intézet által kidolgozott *”Javaslatok a kulturális örökség megőrzése érdekében digitalizálandó dokumentumok körére, a digitalizálás országos összehangolására és a projektek nyilvántartására”*c. dokumentumot.

Munkatársunk a Könyvtár képviseletében részt vett az Országos Könyvtári Digitalizálási Terv (2007-2013) kidolgozásában a NOKI Plusz Bizottság tagjaként. A dokumentum megtalálható: <http://www.ki.oszk.hu/dok/nokipluszvegleges.rtf> címen.

VII. KÖNYVTÁRGÉPESÍTÉS

2005 végén kísérleti jelleggel került nyilvános elérésre az új könyvtári portál, a Metalib, amely a próbaszakasz lezárulása után, 2006 elején állandó szolgáltatássá válik. A hálózati hozzáférés, a gépi háttér, a számítógépes ellátottság fenntartása nehézségbe ütközik; a telematikai (hardver-szoftver) fejlesztés források híján a 2002-ben történt utolsó nagyobb beruházás óta stagnál. Emiatt a személyi számítógépek annyira elavultak, hogy folyamatos üzemeltetésük nagyon sok időt és extra karbantartási feladatot jelentett. 2005-ben egyetlen személyi számítógépet vásárolt a Könyvtár. Az év során egyetlen komolyabb probléma a VirusBuster program új változatával volt. Decemberre készült egy javított verzió, amellyel már folyamatosan lehet dolgozni.

VIII. AKADÉMIAI LEVÉLTÁR

A Levéltár 2005-ben tovább gyarapította állományát, folytatta a begyűjtött anyag feldolgozását és ellátta az MTA Titkárság és a Doktori Tanács irattári feladatait és a levéltári kutatószolgálatot.

Az iratállomány növekedése 87,6 ifm volt. Az év végére az iratállomány mennyisége elérte a 2 694,37 ifm-t. Az átvett jelentősebb irategyüttesek: Bolyai Ösztöndíj 4,32 ifm, Doktori Tanács 6,36 ifm, Tudományos Minősítő Bizottság (TMB) 3,12 ifm, OTKA Iroda 58,92 ifm. Ezek az irategyüttesek selejtezve, a levéltár szempontjai szerint rendezve érkeztek a levéltárba. A mellékelt jegyzékeket számítógépes változatban (Excel táblázatban) is megkapta a Levéltár, ami az anyagban

való kutatást jelentősen könnyíti. A hang- és fotógyűjteményünk az elmúlt évben nem gyarapodott.

Az intézetek iratkezelésének folyamatos ellenőrzésére nincs lehetőségünk, de alkalmanként tanácsot adunk, ill. ellenőrzünk, és többször adunk ki selejtezési engedélyt. Az MTA Titkárságán több helyen (Országos Kiemelt Társadalomtudományi Kutatások, Határon Túli Magyarok Titkársága) adtunk előzetes rendezésre tanácsot.

Az iratrendezés az elmúlt években kialakult gyakorlat szerint folyt, elsősorban az újonnan beérkezett és a kutatószolgálat számára elővett anyagokban végeztünk közép- és darabszintű rendezést. Így ebben az évben elsősorban a TMB személyi dossziéit (1 589 dosszié) rendeztük és a tudományos osztályok beérkezett iratait előrendeztük. Jegyzékeltük a Történettudományi Intézetből érkezett iratokat és egy új fondot alakítottunk ki Györffy György levelezéséből. Elvégeztük a kiemelt dossziék katalóguscédulájának a javítását és befejeztük a TMB katalógus revízióját is.

Előkészítő munkálatokat folytattunk a levéltári állomány nyilvántartásának gépesítésére. A munkatársak részt vettek a Magyar Országos Levéltár által rendezett e-archivum tanfolyamon és folytattuk a raktári jegyzékek és fond dossziék ellenőrzését és összevetését a raktári állománnyal.

2005-ben 16 kutató (ebből 1 külföldi) kért és kapott kutatási engedélyt. A kutatók 196 esetben 1 796 raktári egységnyi anyagot kaptak kézhez és 1 326 másolatot készítettünk számukra, 8 esetben írásban adtunk választ a kutatóknak. Az MTA Titkárságának 58 esetben adtunk felvilágosítást vagy kerestünk elő iratot és 53 másolatot készítettünk A Kutatásszervezési Intézetben készülõ akadémia archontológiához komoly anyaggyűjtést folytattunk. Nyugdíj-igazoláshoz 6 esetben kerestünk anyagot.

2005-ben is járt a Levéltárban a szakfelügyelő, és ebben az évben a személyi feltételek meglétét ellenőrizte a jogszabályban meghatározott feladatokhoz képest. Jelentésében, amelyet a levéltár fenntartójának is elküldött, áttekintette az utolsó 15 évet, és megállapította, hogy a jelenlegi létszámmal az irattár-ellenőrzés ütemezése nem tartható.

IX. MTA KÖNYVTÁRA LUKÁCS ARCHÍVUM ÉS KÖNYVTÁR

A könyvtár állománygyarapítására 2005-ben 100 eFt állt rendelkezésünkre. Ebből folyóiratra 37 000, könyvre 65 539 (25 tétel), összesen 102 539 forintot költöttünk. 16 könyvet ajándékba kapott az Archívum.

Lukács György levelezése 1945 és 1971 között címmel 2004-ben hároméves pályázatot nyertünk az OTKA-nál. Ennek keretében 2005-ben elkészítettük és nyilvánosságra hoztuk az Archívum honlapját (www.lua.hu). A Lukács-levelezés digitális katalógizálását (Horváth Julianna levéltáros munkáját) viszont csak 2005. augusztusig finanszírozta a pályázat, a folytatáshoz más támogatási forrásokat kerestünk. 2005. május 1-jétől megindult a levelezési anyagnak a Lukács Archívumon kívüli más levéltárakból, archívumokból való kigyűjtése, a kiadási és szerkesztési koncepció kidolgozása, az